

І.О. Крамний,
М.І. Спужак,
О.П. Шармазанова,
І.О. Вороньжев,
М.О. Бортний,
Р.Ю. Чурилін

Створення системи професійного відбору слухачів для подальшого навчання у магістратурі та аспірантурі за фахом «Рентгенологія»

*Харківська медична академія
післядипломної освіти*

Creation of the system for professional selection of the students for further master degree and post-graduate training in radiology

Упродовж багатьох років на кафедрі променевої діагностики Харківської медичної академії післядипломної освіти розроблена постійнодіюча система професійного відбору кадрів для навчання в магістратурі та аспірантурі за спеціальністю рентгенологія, завдяки якій в подальшому забезпечується виконання наукових робіт при навчанні лікарів у аспірантурі і проводиться підготовка ефективного резерву кадрів. У чому полягає її сутність?

Під час навчання лікарів-інтернів викладачі кафедри серед осіб, які добре навчаються і зацікавлені в поглибленому вивченні дисципліни, відбирають кандидатури з метою виявлення у них схильності до наукової роботи. Таким інтернам пропонується написання реферативних повідомлень на задані теми, що дає можливість встановити й розвинути у них здатність до аналізу і узагальнення даних літератури. При цьому під керівництвом викладача інтерн вчиться працювати над літературою, систематизувати та узагальнювати отримані дані літератури.

Необхідною умовою професійного зростання майбутнього науковця є вміння працювати в Інтернеті, знайомитися з необхідними сайтами та інше.

Крім того, цим інтернам доручається підготовка доповідей на конференції, що крім аналізу даних літератури, вимагає від них розвитку навичок аналізувати клінічні дані, робити висновки і узагальнення. Для підготовки доповіді інтерн проводить аналіз архівних рентгенограм за темою, розробляє питання диференціальної діаг-

ностики. Інтерну, який добре виконує зазначені завдання, можна доручити виконання якогось невеликого фрагменту кафедральної наукової роботи (типу студентської), шляхом участі у виконанні клінічних і теоретичних розробок та окремих технічних завдань (вміння будувати таблиці, графіки, діаграми тощо).

Обов'язковою умовою для можливого зарахування в подальшому до навчання в магістратурі є досконале володіння комп'ютером, знання однієї з іноземних мов та володіння державною мовою в повному обсязі. Ці можливості інтерна необхідно з'ясувати ще на початку інтернатури, щоб до її закінчення він міг удосконалити свої знання на цих напрямках. За існуючими в ХМАПО традиціями, інтерни, які відповідають всім переліченим вимогам, добре зарекомендували себе на кафедрі та клінічній базі, виявили себе комунікабельними, старанними, досконало володіють державною мовою, згодом і рекомендуються кафедрою і Вченою радою академії для зарахування до навчання в магістратурі.

Після зарахування інтерна на навчання в магістратурі йому має плануватися тема магістерської роботи не формально. Це повинна бути тема, яка або ж є фрагментом комплексної кафедральної наукової теми, або ініціативна тема, яка згодом з певними змінами може плануватися як кандидатська дисертація.

Значно більші вимоги висуваються до лікарів, які прагнуть навчатися в аспірантурі. Ректоратом ставиться завдання на 100 % виконання

плану аспірантури, тому відбір кандидатур для навчання має бути, на нашу думку, більш ретельним. Є кілька таких шляхів.

До участі в конкурсі до аспірантури повинні запрошуватись магістри, які вчасно і якісно завершили виконання магістерської роботи. До того ж, як говорилося вище, бажано пропонувати їм таку тему магістерської роботи, яка в подальшому могла б стати темою кандидатської дисертації.

Важливою, на наш погляд, є підготовка кандидатів до вступу в аспірантуру з клінічних ординаторів. Під час навчання в клінічній ординатурі на першому році необхідно прослідкувати за лікарем в плані його здібностей до наукової роботи, аналізу клінічних даних і даних променевих методів дослідження, можливості узагальнювати напрацьоване. Майбутньому аспіранту бажано запропонувати вивчити вітчизняну та зарубіжну літературу за темою передбачуваної кандидатської дисертації, виконати патентний пошук, до кінця навчання в клінічній ординатурі завершити набір матеріалу. Клінічний ординатор під час навчання повинен також оволодіти методами статистичної обробки матеріалу, що необхідно і для написання

дисертації. Потім цього клінічного ординатора необхідно рекомендувати до навчання в аспірантурі. Такий варіант підготовки аспірантів дає можливість достроково завершити написання дисертаційної роботи.

Досить ефективним є зарахування на навчання в аспірантурі і пошукачів, які вже виконали певний об'єм наукових досліджень. Такий підхід до підготовки аспірантів дає можливість вчасно завершувати написання робіт, виконувати план з підготовки аспірантів і, що є найбільш суттєвим, допомагає уникнути зарахування на навчання в аспірантурі випадкових людей.

Всі вищенаведені заходи дозволяють забезпечити створення на кафедрі ефективного резерву кадрів, а також проводити підготовку наукових співробітників та висококваліфікованих викладачів для інших навчальних і науково-дослідних установ.

Надходження до редакції 11.01.2010.

Прийнято 14.02.2010.

Адреса для листування:
Крамний Іван Омелянович,
Харківська медична академія післядипломної освіти,
вул. Кюргачинців, 58, Харків, 61176, Україна